

آذربایجان شرقی ۶۵۰ پروژۀ ناتمام دارد/گرفتاری جاده‌ها دریغ اعتبار

آذربایجان شرقی با داشتن هزار و ۶۴۷ پروژۀ نیمه‌تمام یکی از پرتعدادترین طرح‌های ناتمام عمرانی را در کشور دارد که در این میان تعداد بالایی از این پروژه‌ها را راه‌های نیمه تمام استان شامل می‌شوند.

آذربایجان شرقی با داشتن هزار و ۶۴۷ پروژۀ نیمه‌تمام یکی از پرتعدادترین طرح‌های ناتمام عمرانی را در کشور دارد که در این میان تعداد بالایی از این پروژه‌ها را راه‌های نیمه تمام استان شامل می‌شوند.

این گزارش از سلسله گزارشهای «معرفی و بررسی پروژه‌های نیمه تمام استانی» منتشر شده است. گفتنی است پیش از این دو پروژۀ «بررسی پدیده حاشیه نشینی در استانهای کشور» و «بررسی پدیده کم آبی و مدیریت بحران آب در استانهای کشور» روی خروجی بخش استان‌های **خبرگزاری مهر** منتشر شده است.

خبرگزاری مهر- گروه استان‌ها: استان آذربایجان شرقی را شاید بتوان یکی از استان‌هایی دانست که دارای حجم عظیمی از طرح‌های عمرانی نیمه تمام است که بنا به گفته محمدصادق پورمهدی، معاون عمرانی استاندار آذربایجان شرقی هم اکنون این استان هزار و ۶۴۷ پروژۀ نیمه تمام عمرانی دارد.

وعدۀ تکمیل این پروژه‌ها بارها از سوی مسئولین مختلف استانی و حتی ملی در محافل مختلف داده شده و مختص دولت خاصی نیز نیست اما برخی پروژه‌ها با وجود قدمت بیش از ۳۰ سال و وعدۀهای طولانی و مکرر در زمینه تکمیل آن همچنان نیمه تمام باقی مانده و چشم انتظار نگاه ویژه دولت و مسئولین برای بهره برداری است.

هر چند استاندار آذربایجان شرقی نیز بارها از سعی دولت برای واگذاری این گونه پروژه‌ها به بخش خصوصی خبر داده و از تعیین تکلیف بسیاری از پروژه‌های نیمه تمام در طول سال‌های ۹۴ و ۹۵ سخن به میان آورده است.

پروژه‌های نیمه تمام بخش راه قسمت عمده‌ای از پروژه‌های نیمه تمام عمرانی استان را شامل می‌شوند که البته تکمیل نشدن برخی از آن‌ها در طول سال‌های مکرر سبب وارد آمدن زیان‌های جبران‌ناپذیر و حجم بالای تصادفات شده و اخبار کشته و زخمی شدن تعداد زیادی از هم‌استانی در این راه‌ها همواره در میان تیترو اول روزنامه‌ها و رسانه‌های استان قرار گرفته است.

جاده مرگ آذربایجان شرقی چشم انتظار تکمیل شدن

نام پروژه: باند دوم تبریز اهر (کل قطعات)

سال شروع پروژه: ۱۳۸۷

عمر پروژه: ۷ سال

میزان تأخیر تکمیل پروژه نسبت به زمان اولیه: ۲ سال

میزان پیشرفت فیزیکی: ۳۵ درصد

محل احداث: جاده اهر - تبریز

کاربری یا دلیل اهمیت پروژه: جلوگیری از تصادفات و روانسازی ترافیک مسیر با توجه به اینکه روزانه شاهد کشته شدن بسیاری از هم‌وطنان در این جاده هستیم و همین امر سبب نامیدۀ شدن این جاده به نام جاده مرگ و وحشت شده است.

سال تغییر کاربری احتمالی در طول ساخت: ندارد

چرایی تأخیر در اتمام پروژه: طولانی بودن محور و عدم تخصیص اعتبار کافی

دستگاه‌های مسئول برای پیگیری اتمام پروژه: سازمان مدیریت و برنامه ریزی استانداری آذربایجان شرقی اداره کل راه و شهرسازی استان

کل اعتبارات هزینه شده برای پروژه تاکنون: ۳۸۲ میلیارد ریال

میزان اعتبار موردنیاز برای تکمیل پروژه: ۱۵۰۰ میلیارد ریال

جاده اهر تبریز یکی از مشهورترین و شناخته شده ترین جاده‌های کشور است که در طول سال‌های گذشته همواره جزو سوژه‌ها و تیترهای رسانه‌ها بوده و کمتر هفته‌ای است که در طول آن، خبر کشته و مصدوم شدن عده‌ای از مردم در این جاده در مطبوعات منتشر نشود، جاده‌ای که نام‌هایی همچون جاده مرگ و جاده وحشت گرفته است.

معاون عمرانی استاندار آذربایجان شرقی از سرعت گرفتن احداث جاده اهر تبریز خبر داده و می‌گوید: با پیگیری‌های لازم بزرگراه اهر- تبریز با واگذاری به چهار پیمانکار مجرب سرعت می‌گیرد که برای تسریع در پایان باند دوم این محور، دو پیمانکار جدید به پیمانکاران قبلی اضافه شده و هم اکنون کار تکمیل این پروژه با جدیت و با نظارت استانداری به سرعت پیش می‌رود.

محمد صادق پورمهدی جاده اهر - تبریز را یکی از موانع توسعه این منطقه عنوان کرده و ادامه می‌دهد: خوشبختانه با پیگیری‌های لازم در سفر ریاست جمهوری به آذربایجان شرقی این پروژه یکی از پروژه‌های اولویت دار استان معرفی شده بود و در این سفر ۹۰۰ میلیارد ریال به این امر اختصاص یافته و چهار پیمانکار با سرعت و شدت لازم در حال کار بر روی آن هستند.

وی می‌افزاید: از بنیاد مسکن که یکی از پیمانکاران اصلی این پروژه می‌باشد درخواست کرده ایم امکانات و ماشین‌آلات خود

را برای تسريع در اجرای اين پروژه افزايش دهد.

معاون عمرانی استاندار آذربایجان شرقی ادامه می دهد: با توجه به نبود مشکل اعتباری و نیز پیگیری های استانداری و فرمانداری اهر پیش بینی می کنیم این پروژه در سال آینده تکمیل و به بهره برداری برسد. پورمهدی از عزم جدی وزارت راه و شهرسازی برای تکمیل این پروژه خبر داده و می گوید: جاده اهر- تبریز جزو اولویت های مهم عمرانی در استان است که وزارت راه و شهرسازی متعهد شده آن را تا پایان سال ۹۵ به بهره برداری برساند. وی ادامه می دهد: به تازگی بخشی از اعتبارات مصوب این پروژه پرداخت شده و کار تملک اراضی باقیمانده مسیر با جدیت درحال انجام است.

آزاد راه تبریز سهند اتصال دهنده شهر جدید سهند به مرکز استان

نام پروژه: آزادراه تبریز- سهند (قطعه اول)

سال شروع پروژه: ۹۰

عمر پروژه: ۴ سال

میزان تأخیر تکمیل پروژه نسبت به زمان اولیه: ۲ سال

میزان پیشرفت فیزیکی: ۴۹ درصد

پیمانکار اولیه: شرکت عمران شهر جدید سهند

پیمانکار فعلی: شرکت عمران شهر جدید سهند راه و شهرسازی آذربایجان شرقی

محل احداث: جاده تبریز - سهند

کاربری یا دلیل اهمیت پروژه: اجرایی شدن پروژه های مسکن مهر در شهر جدید سهند سبب سرریز جمعیت در این شهر شده است و جاده قبلی کفاف این حجم جمعیتی را نمی کند و ساخت این قطعه به دلیل روانسازی ترافیک مسیر و جلوگیری از تصادفات لازم است.

سال تغییر کاربری احتمالی در طول ساخت: ندارد

چرایی تأخیر در اتمام پروژه: به دلیل مشکلات مالی و همچنین طولانی بودن مسیر

دستگاه های مسئول برای پیگیری اتمام پروژه: سازمان مدیریت و برنامه ریزی استانداری آذربایجان شرقی اداره کل راه و شهرسازی

کل اعتبارات هزینه شده برای پروژه تاکنون: ۲۴۰ میلیارد ریال

میزان اعتبار موردنیاز برای تکمیل پروژه: ۷۰۰ میلیارد ریال

این بزرگراه که یکی از زیرساخت های لازم برای ساکنان صدها مجتمع بزرگ مسکن مهر سهند به شمار می رود پس از گذشت چهار سال از زمان آغاز، هنوز هم تکمیل نشده و در پیچ وعده هایی گرفتار است.

مدیرکل راه و شهرسازی آذربایجان شرقی در خصوص این پروژه می گوید: این پروژه به منظور دسترسی آسان اهالی شهر جدید سهند به شهر تبریز طراحی شده که در مجموع ۲۴ کیلومتر است که قطعه اول آن به طول ۹ متر توسط شرکت عمران شهر جدید سهند در حال اجرا بوده و پیشرفت خوبی دارد و در مرحله آسفالت ریزی قرار گرفته است.

توحید اخلاقی در خصوص ۱۵ متر باقیمانده این پروژه نیز می گوید: قطعه دوم پروژه به طول ۱۵ کیلومتر از سمت شهر تبریز توسط اداره کل راه و شهرسازی اجرایی می شود.

وی با اشاره ای به پیشرفت ۵۰ درصدی این پروژه می افزاید: از سال شروع به کار این پروژه تاکنون حدود ۲۵۰ میلیارد ریال برای پیمانکاران و خرید ماشین آلات پرداخت شده است.

اخلاقی با بیان اینکه آزادراه تبریز - سهند در دوفاز احداث می شود، ادامه می دهد: قطعه اول توسط شرکت عمران سهند و قطعه دوم به طول ۱۵ کیلومتر از اتوبان شهید کسایی تبریز توسط شرکت بتن سازه آذربایجان با مبلغ قرارداد اولیه ۳۹۵ میلیارد ریال در حال اجرا است.

مدیرکل راه و شهرسازی می افزاید: اگر اعتبار ۷۰۰ میلیارد ریالی این پروژه در طول سال های ۹۴ و ۹۵ تامین شود شاهد بهره برداری از آن در هفته دولت سال ۹۶ خواهیم بود و در صورت تامین اعتبار در سال ۹۴ نیز آن را تحویل خواهیم داد زیرا مشکل این پروژه منابع مالی است.

اتمام بزرگراه خواجه ورزقان در گروه عمل شرکت مس به تعهدات خود

نام پروژه: بزرگراه خواجه - ورزقان

سال شروع پروژه: ۸۹

عمر پروژه: ۵ سال

میزان تأخیر تکمیل پروژه نسبت به زمان اولیه: ۳ سال

میزان پیشرفت فیزیکی: ۲۰ درصد

پیمانکار فعلی: اداره کل راه و شهرسازی- شرکت ملی صنایع مس ایران - شرکت مس آذربایجان

محل احداث: جاده خواجه - ورزقان

کاربری یا دلیل اهمیت پروژه: مسیر اتصال کارخانه بزرگ مس سونگون به شاهراه استان جلوگیری از تصادفات سال تغییر کاربری احتمالی در طول ساخت: ندارد

چرایی تأخیر در اتمام پروژه: مشکلات مالی برای تملک اراضی و عدم تخصیص اعتبار کافی

دستگاه‌های مسئول برای پیگیری اتمام پروژه: سازمان مدیریت و برنامه ریزی استانداری آذربایجان شرقی اداره کل راه و شهرسازی

کل اعتبارات هزینه شده برای پروژه تاکنون: ۲۶ میلیارد ریال

میزان اعتبار موردنیاز برای تکمیل پروژه: ۲۰۰۰ میلیارد ریال

پروژه خواجه ورزقان به دلیل مجاورت با کارخانه بزرگ مس سونگون و همچنین پل ارتباطی مابین خواجه و ورزقان به یکی از مطالبات جدی مردم منطقه از دولت تبدیل شده است.

فرماندار ورزقان در خصوص اجرای این پروژه مهم راه استان می گوید: طول این پروژه مهم استانی ۴۵ کیلومتر است که ۱۲ کیلومتر آن توسط اداره کل راه و شهرسازی و مابقی با سرمایه‌گذاری شرکت ملی صنایع مس ایران و شرکت مس آذربایجان در سه قطعه در حال اجرا است.

علی وفادار با اشاره به زمان متعهد شده برای تحویل این پروژه می گوید: این پروژه باید تا سال ۹۶ به اتمام برسد و این در حالی است که اگر تاکنون شرکت مس تعهدات خود را در قبال این جاده عملی می کرد هم اکنون باید شاهد بهره برداری از آن می شدیم اما متأسفانه با برخی سنگ اندازی و کوتاه کاری ها در این زمینه روبرو شده ایم.

وی بر ضرورت همکاری تمامی سازمان ها در راستای تحویل این پروژه تأکید کرده و ادامه می دهد: نباید پس از این در احداث این پروژه سنگ اندازی شود زیرا به دلیل شرایط آب و هوایی منطقه، فصل کاری بسیار کوتاه است و مابقی زمانی که در دست داریم نیز نباید به اتلاف وقت بگذرد.

وفادار ادامه می دهد: پیمانکاران به دنبال طلب خود هستند که با تأمین اعتبار می توانیم این افراد را به ادامه کار امیدوار کنیم و از سوی دیگر باید برای تملک اراضی این جاده نیز اقدام کنیم زیرا یکی از بزرگترین مشکلات در ساخت این جاده پرداخت حقوق صاحبان املاک است که البته در این زمینه نیز اقدام به برگزاری جلساتی با ان افراد کرده ایم که امیدواریم هر چه سریع تر این مشکل حل شود.

اختصاص ۵۰ درصد اعتبارات مصوب سفر ریاست جمهوری برای پروژه بستان آباد - سراب

نام پروژه: بزرگراه بستان آباد - سراب

سال شروع پروژه: ۸۹

عمر پروژه: ۵ سال

میزان تأخیر تکمیل پروژه نسبت به زمان اولیه: ۲ سال

میزان پیشرفت فیزیکی: قطعه اول (۸۰ درصد)، قطعه دوم (۱۱ درصد) و قطعه سوم (۸۸ درصد)

پیمانکار فعلی: اداره کل راه و شهرسازی - شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور

محل احداث: جاده بستان آباد - سراب

کاربری یا دلیل اهمیت پروژه: حجم ترافیک بالا در این مسیر، خارج کردن منطقه ارسباران از بن بست و آمار بالای تصادفات و مرگ و میر در این جاده

سال تغییر کاربری احتمالی در طول ساخت: ندارد

چرایی تأخیر در اتمام پروژه: مشکلات مالی و اختصاص نیافتن اعتبارات کافی

دستگاه‌های مسئول برای پیگیری اتمام پروژه: سازمان مدیریت و برنامه ریزی استانداری آذربایجان شرقی اداره کل راه و شهرسازی

کل اعتبارات هزینه شده برای پروژه تاکنون: ۱۴۰ میلیارد ریال

میزان اعتبار موردنیاز برای تکمیل پروژه: ۴۰۰ میلیارد ریال

طرح احداث بزرگراه سراب بستان آباد از طرح های مهرماندگار دولت قبل است که وعده افتتاح آن در مرداد سال ۹۲ داده شده بود اما همچنان حرکت لاک پستی آن مورد انتقاد اهالی منطقه و مسئولان شهرستانی است.

مدیر کل راه و شهرسازی آذربایجان شرقی در خصوص این پروژه می گوید: باند دوم بزرگراه بستان آباد سراب در سه قطعه و به طول ۶۴ کیلومتر در حال کار شدن است که قطعه اول آن از طرف سراب و به طول ۲۷ کیلومتر ساخته می شود که دارای پیشرفت ۸۰ درصدی است.

توحید اخلاقی با اشاره به دیگر قطعات این بزرگراه نیز می گوید: قطعه دو توسط شرکت ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور با طول ۲۲ کیلومتر و با پیشرفت ۱۱ درصد و قطعه سه از طرف بستان آباد، به طول ۱۵ کیلومتر با پیشرفت ۸۸ درصدی در حال تکمیل شدن است.

وی با اشاره به صرفه جویی ۱۰۰ میلیارد ریالی در سوخت با احداث این راه ادامه می دهد: علاوه بر آن با احداث این بزرگراه شاهد کاسته شدن زمان مسافرت و آمار تصادفات جاده ای خواهیم بود و ترافیک بالای این مسیر نیز روان تر می شود. اخلاقی با بیان اینکه این طرح جزو فهرست طرح های مصوب سفر ریاست جمهوری قرار گرفته است، می گوید: هم اکنون بیش از ۵۰ درصد اعتبارات مصوب سفر ریاست جمهوری برای این پروژه اختصاص یافته و سعی در پیش بردن هر سه قطعه همراه با یکدیگر و با سرعت بالا داریم.

مدیر کل راه و شهرسازی استان ادامه می دهد: خوشبختانه قطعه یک و سه دارای پیشرفت فیزیکی بسیار خوبی هستند اما در قطعه دو با پیشرفت کمی روبرو هستیم که انتظار داریم تملک اراضی این قطعه با سرعت بیشتری ادامه یابد تا جلوی تصادفات بالای این جاده در سریعترین زمان ممکن گرفته شود.

وی می افزاید: در زمان نزدیکی شاهد بهره برداری از قطعات یک و سه خواهیم بود اما قطعه دو برای افتتاح نیازمند صرفه هزینه و سرعت گرفتن بیشتری است.

۱۲ کیلومتر از بزرگراه تبریز- نوردوز تا هفته دولت ۹۵ افتتاح می شود

نام پروژه: بزرگراه تبریز- اسپیران- خاروانا - نوردوز

سال شروع پروژه: ۸۹

عمر پروژه: ۵ سال

میزان تأخیر تکمیل پروژه نسبت به زمان اولیه: ۲ سال

میزان پیشرفت فیزیکی: قطعه اول پیشرفت چشمگیر ندارد- قطعه دوم (۸۴ درصد)

پیمانکار فعلی: شهرداری تبریز- اداره کل راه و شهرسازی

محل احداث: جاده تبریز- اسپیران - خاروانا - نوردوز

کاربری یا دلیل اهمیت پروژه: این بزرگراه از تبریز شروع شده و بعد از عبور از روستای اسپیران به خاروانا و سپس نوار مرزی در نوردوز متصل می شود و به عبارتی راه ارتباطی بین ایران و ارمنستان به شمار می رود.

سال تغییر کاربری احتمالی در طول ساخت: ندارد

چرایی تأخیر در اتمام پروژه: مشکلات مالی و نبود اعتبار کافی - مشکلاتی همچون تملک زمین ها و جابه جایی تاسیسات

دستگاه های مسئول برای پیگیری اتمام پروژه: سازمان مدیریت و برنامه ریزی استانداری آذربایجان شرقی اداره کل راه و شهرسازی شهرداری تبریز

کل اعتبارات هزینه شده برای پروژه تاکنون: ۲۸۳ میلیارد ریال برای قطعه دوم

میزان اعتبار موردنیاز برای تکمیل پروژه: ۱۵۰ میلیارد ریال برای قطعه دوم

بزرگراه تبریز - نوردوز به دلیل اتصال ایران به کشور همسایه ارمنستان دارای اهمیتی ویژه نه تنها برای استان بلکه برای کشور است زیرا تکمیل و بهره برداری از آن می تواند نقش بالایی در تحول اقتصادی، اجتماعی و گردشگری استان و کشور داشته باشد.

مدیر ساخت و توسعه اداره کل راه و شهرسازی استان در خصوص روند این پروژه می گوید: این پروژه در سال ۱۳۸۹ کلنگ زنی و عملیات اجرایی آن آغاز شده است و در نخستین گام سعی در ساخت جاده تبریز - اسپیران خواهیم داشت که طول قطعه اول آن ۱۲ کیلومتر است که توسط شهرداری تبریز از سه راهی فرودگاه به سمت روستای اسپیران در حال انجام می باشد و قطعه دوم توسط این اداره کل و به طول ۱۲ کیلومتر کار می شود.

فیروز بی مقدار در خصوص میزان پیشرفت این پروژه می گوید: شهرداری کار تکمیل قطعه اول را تازه آغاز کرده و پیشرفت چندانی ندارد، اما قطعه دوم دارای پیشرفت ۸۴ درصدی است که پیش بینی می کنیم تا هفته دولت سال ۹۵ این ۱۲ کیلومتر بهره برداری شود و بقیه کار نیز توسط شهرداری تبریز دنبال خواهد شد.

وی ادامه می دهد: احداث این بزرگراه می تواند علاوه بر اتصال کشور به کشور همسایه سبب رهایی روستاهای استان از بن بست شود و با بهره برداری از آن تعداد زیادی از شهرها و روستاهای استان به راه های اصلی متصل خواهند شد و به دنبال آن راه پیشرفت و توسعه برای کل استان باز می شود.

بی مقدار این بزرگراه را بابی جدید برای شهر تبریز برشمرده و می گوید: این پروژه عظیم به منزله پنجمین دروازه شهر تبریز خواهد بود و در ضمن سبب ایجاد ارتباط بین شهر تبریز و یک کشور خارجی خواهد شد که به طور یقین برکات زیادی خواهد داشت.

مدیر ساخت و توسعه اداره کل راه و شهرسازی استان با اشاره ای به مشکلاتی در تملک اراضی واقع در این مسیر می گوید: شرکت گاز و برق با تعیبه لوله های گاز و تیرهای برق در حریم جاده، روند تسریع طرح را با مشکل مواجه کرده بودند که جابجایی آن ها بسیار زمانگیر و هزینه بردار بود.

وی ادامه می دهد: از طرفی روند تملک اراضی نیز وقت زیادی از ما گرفت اما هم اکنون پس از گذشت سال ها توانسته ایم به پیشرفت خوبی در این جاده برسیم که پس از پایان بخش اول بزرگراه به فکر ساخت بخش های دیگر آن خواهیم بود.

با توجه به حجم بالای پروژه های نیمه تمام عمرانی در آذربایجان شرقی و از سویی بالا بودن اعتبار تکمیل این پروژه ها و کمبود

منابع دولتی، آنچه راه چاره برای گریز از این تعداد پروژه به نظر می رسد واگذاری آن ها به بخش خصوصی است، رویه ای که مسئولان آذربایجان شرقی همواره بر روی آن تاکید ویژه ای داشته اند.

ایجاد سیاست های تشویقی برای بخش خصوصی از جمله مواردی است که مورد تاکید مسئولان قرار دارد تا با ورود سرمایه گذاران، بار این پروژه ها از روی دوش دولت برداشته شده و تعداد کثیری از آن ها هر چه سریعتر تکمیل شود و در این زمینه مسئولان استان آذربایجان شرقی نیز با جدیت وارد عمل شده اند تا هر چه زودتر گره کور این پروژه های نیمه تمام را بگشایند.

خبرنگار: فائزه زنجانی